

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Thesavrvs Sacrorvm Ritvvm, Sev Commentaria In Rvbricas Missalis Et Breviarii Romani

In quibus origo cuiusque Ritus, Causæ historicæ, vel mysticæ, ex maiorum ingenio, Theoria, Praxis, Obligatio, & exquisitus Vsus, additis opportunè Decretis omnibus S. Rituum Congregationis, quàm breuißimiè explicantur

Gavanti, Bartolommeo

Antverpiæ, 1634

De Hymno Te Deum. XIX.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40244

fiæ, qui Vigiliam habet in Breuiario? An in Laudibus cum alijs Suffragijs facienda erit de more commemoratio Patroni, seu Titularis? omittendam puto in hoc casu, sumpto argumento à simili allato supra *nam. 3.* de Officio sanctæ Mariæ, quod excludit communem hanc commemorationem de eadem; ne scilicet de eodem bis fiat in eadem parte Officij. Eadem ratio militat in Semiduplici Festo Inventionis, Translationis, & similibus, illius, qui Patronus est loci, seu Titularis Ecclesiæ.

15 Cedunt hæ communes commemoraciones commemorationi Festi Simplicis eo die occurrentis; quia Festi commemoratio priuilegiata est titulo festiui supra communem aliorum cõmemoracionem: ideoque communes dictæ fuerunt, vt cedant priorum locum festiuis.

16 Fiunt igitur ad recolenda Sanctorum merita, & ad impetrandum sepius eorum patrocinium, Duran. *lib. 6. cap. 60.*

17 Omittuntur autem initio Aduentus, ex Microlog. *loco cit.* vt in Aduentu Principis cedant serui, Duran. *lib. 6. cap. 2.* item tempore Passionis, vt vni Christo crucifixo vacemus, idem *lib. 6. cap. 60.* & vsque ad Octauam Pentecostes, *ibidem.* tum in Duplicibus, & infra Octauas, ea ratione, qua in Festis maioribus excludimus Sanctorum Simplicium commemoraciones, ad maiorem tum temporis Paschalis tum Festorum celebritatem. Item in Dominicis priuilegiatis; in quibus de die Octaua occurrente fit tantum commemoratio, ex Ruiz *in suo Carimontal. Rom.* ratione Octauæ.

18 Pius V. mutauit Antiphonam pro suffragio beatæ Virginis in ple-

niorem, quæ est sancti Augustini Ser-mone 18. de Sanctis, nimirum, *Sancta Maria, succurre miseris, &c.*

De Hymno Te Deum.

CAP. XIX.

1 **H**ymnus *Te Deum* à SS. Ambrosio & Augustino compositus fuisse dicitur, quando S. Augustinus baptizatus fuit, anno 388. vt scribit S. Dacius Episc. Mediolanen. *lib. 1. cap. 10. Chronicis;* quod tamen Chronicum non est Dacianum, si eruditioribus est credendum Mediolanensis; qui etiam melius censent, totum Hymnum vni Ambrosio deberi, cum ille Dialogismo careat. In Breuiario M. S. Collegij Aniciani de Vrbe antiquissimo legi pro titulo, *Hymnus S. Abundij;* de quo peritiores consului, qui tamen adhuc ignorant, quis ille possit esse. Gelasius autem decantari decreuit, ex Benzoni *in Magnif. lib. 1. cap. 19.* & S. Benedictus in *Regula* cantari iussit post tertium Nocturnum, quo significante tempore gratiæ, quasi Christum hoc tempore inuenerimus, exclamamus, *Te Deum laudamus;* vt meditatur Hugo *lib. 2. de Offic. cap. 9.*

2 Dicebatur Romæ in Festis Pontificum tantum tempore Amalarij, vt ipse scribit *in Prologo de Ordine Antiph.* in Dominicis & Festis nouem Lectionum, ait Micrologus *cap. 46.*

3 Non in profestis dicendum est, ait Innoc. III. *de Celeb. Miss. cap. Consilium.* quod explicat Radulph. *Propos. 13.* etiam de Festis Simplicibus. & *Propositione 16.* probat, quod non deberet dici, neque etiam tempore Paschali, neque infra Octauas. Ex quo infero, tunc temporis Nam in his diebus

diebus fuisse usurpatum in Officio, contra sententiam Radulphi non bene sentientis de hoc ritu.

4 A Septuagesima ad Pascha non dicitur, Microl. *cap. 47.* neque in Adventu, idem *cap. 30.* cum Gemma *lib. 3. cap. 1.*

5 An verò sit finis Matutini, vel initium Laudum, disputauimus supra *sect. 4. cap. 2. num. 3. pag. 52.*

6 Plenus est lætitiæ, & ideò in prædictis cantatur, aut omittitur; quo dicto, inquit Rubrica de hoc Hymno *num. 4.* statim inchoantur Laudes. Nostra enim consuetudo humanæ infirmitati parcens & labori, Officio nocturno Laudes Matutinas continuat, & Oratione vna duo concludit Officia, Hugo Victor. *lib. 2. cap. 9.* excepta nocte Natalis Domini, ut ibi dicemus.

7 Festum Innocentium non admittit hunc Hymnum, nisi in die Octaua, cuius causam dabimus in *Sectione sequenti cap. 6. num. 3.*

8 Verlus, *Sanctus, Sanctus, &c.* videtur esse vnus, & ab vna parte Chori totus dicendus: sed quia primæ litteræ S. imprimuntur colore rubro, videtur alternatim ea verba cantanda; & ideò standū erit cōsuetudini locorum.

De Symbolo S. Athanasij.

C A P. XX.

Symbolum quid significet, diximus supra *c. 3. pag. 64.* S. Athanasius, dum esset Romæ, scripsit Latinè Symbolum, de quo hinc loquimur, & recitauit coram Pontifice, & ei assidentibus, anno 340. ut scribit Baronius: & est illud idem, non mutatum, legique solitum in Ecclesia ante annos nongentos sexaginta. Vide Annales ad annum prædictum.

1 De vsu eiusdem Symboli ad Pri-

mam, Hugo meminit *lib. 2. de Offic. cap. 1.* his verbis: His addidit fidelium deuotio, *Quicumque vult saluus esse;* ut articulorum fidei, qui sunt necessarij ad salutem, nulla diei hora obliuiscamur. Idem in *Spec. cap. 3.* ait: His adiungimus expositionem Catholicæ fidei, ex eo, quod hæc est victoria, quæ vincit mundum, fides nostra, & clypeus inexpugnabilis contra antiquum hostem. Vide quæ diximus supra *sectio. 4. num. 6. pag. 55.*

3 Non dicitur in Dominicis infra Octauam Natiuitatis Domini, Epiphaniæ, Ascensionis, & Corporis Christi, nec in Dominicis Paschatis, & Pentecostes; quia harum Officia non sunt propriè Dominicalia; neque in alijs Dominicis eadem de causa dicitur, in quibus fit de Festo Duplici. Gemma *lib. 3. cap. 128.* notat, ideò non dici in Paschate, quia in futura vita, quæ in Paschate denotatur, totum habetur quod nunc creditur: quare simili ratione, ac si mysteria ipsa in Natali Domini, Epiphania, Ascensione, Festo Corporis Christi, & Pentecoste, oculis cernamus, abstinemus à Symbolo S. Athanasij.

4 In Dominica, seu Festo sanctissimæ Trinitatis dicitur, quia Symbolum de Trinitate doctrinam continet; non tamen quotidie dicendum est vbi celebratur Octaua sanctissimæ Trinitatis, quia Dominicæ assignatum videtur: quare & in die Octaua dicendum erit, quod aliàs non diceretur. Dies enim Octaua equè ac prima non eandem classem, sed eundem ritum habet. In fine illius additur *Gloria Patri, &c.* ut fit in Psalmis: tum quia more Psalmorum cantatur; tum quia declarato mysterio Trinitatis, æquum est, ut eidem gloria detur.